

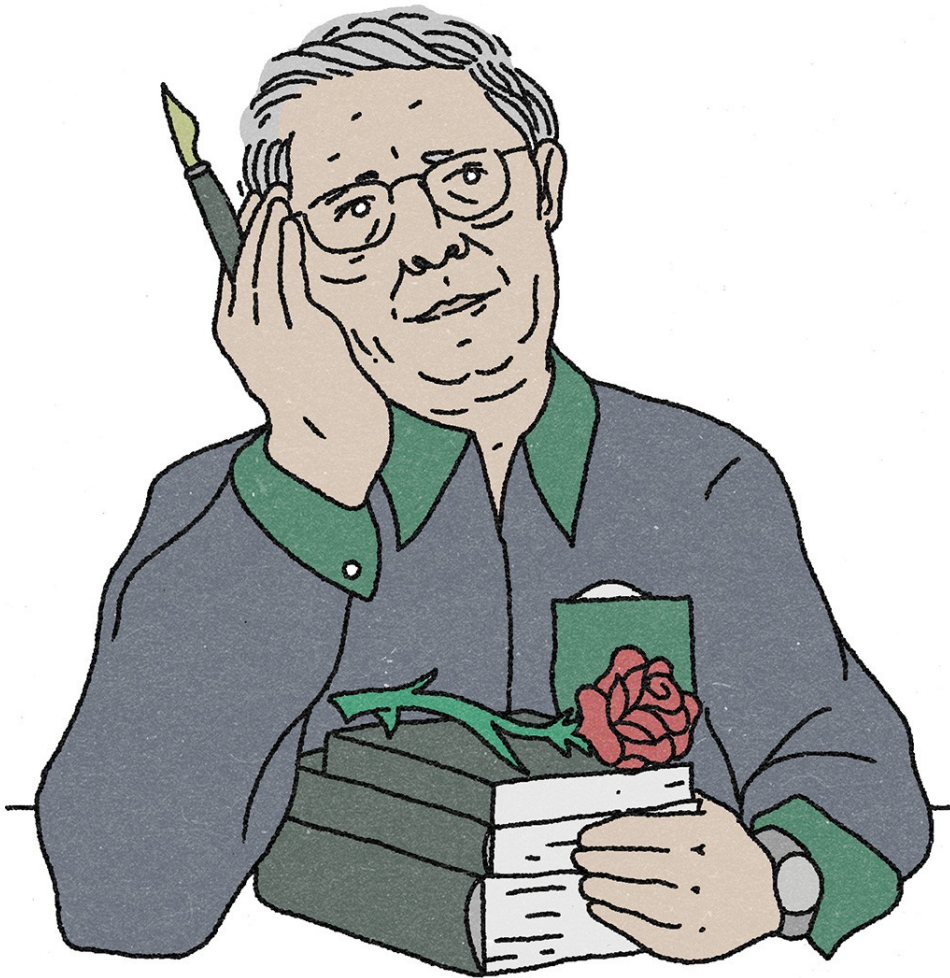
?El fanal està de dol

Des de fa més de deu anys i fins al mes passat, aquesta pàgina l'hem compartit, sota l'epígraf de "Fanal de cua", el Lluís Calderer i un servidor. Sempre m'havia fet un cert respecte, aquesta circumstància, perquè fer tàndem amb una figura de la categoria intel·lectual del Lluís és com buscar protagonisme sota l'ombra d'un gegant. Tanmateix, per a mi ha estat un honor que, al llarg d'aquesta dècada, el meu nom hagi sortit al costat del seu. Però el destí ens té reservades sorpreses poc agradables i aquest mes, tot de sobte, m'he quedat sol, amb aquella buidor insondable que ens deixa la mort de persones estimades, com la que l'absència sobtada del Lluís segur que ha deixat en un nombre incomputable d'amics, lectors, exalumnes i, no cal dir-ho, familiars.

Ara podria repassar la seva obra literària, o la seva trajectòria com a activista cultural, o la capacitat enciclopèdica per conversar sobre teatre i literatura, o la petjada que va deixar en unes quantes generacions d'alumnes de l'escola Flama, o les fermes conviccions ideològiques que defensava amb vehemència, o el rosari de xerrades i cursos que va impartir davant d'un públic incondicional, o el seu paper imprescindible en moltes de les iniciatives artístiques dutes a terme a Manresa al llarg dels darrers cinquanta anys, o el seu paper com a marmessor i curador de l'obra de Josep Junyent. Però només pretenc fer una pinzellada personal del savi humil, modest i generós, carregat de bonhomia, que era el Lluís Calderer. El seu tarannà vital, d'una frugalitat gairebé franciscana i alhora d'una sòlida ambició intel·lectual, feia que un, al seu costat, arribés a la conclusió que el millor que podia fer, quan ell es disposava a compartir un pessic de saviesa, era callar, escoltar i aprendre. I, tanmateix, agosarats com ens fa la ignorància, de vegades -mal que fos amb la boca petita- hi dèiem la nostra. Aleshores, el Lluís, lluny d'escoltar-nos amb condescendència o, encara menys, de trepitjar legítimament el nostre discurs, ens escoltava atentament, de tal manera que, per un instant, ens feia sentir intel·ligents, com si allò que dèiem tingués de debò una mica d'interès. El Lluís era un d'aquells intel·lectuals capaços d'arrossegat l'auditori amb un discurs pausat però constant, nítid i alhora profund. Amb la seva veu enèrgica i un entusiasme permanent, escampava idees fermes, coneixements inesgotables i anècdotes sucoses entre aquells que l'escoltàvem. Sempre que hi vaig parlar, vaig trobar que tenia coses interessants a dir. Però la senzillesa natural el duia a defugir qualsevol ombra d'exhibicionisme vanitós i, com a bon mestre vocacional, el mateix entusiasme que invertia a parlar el desplegava també, de manera generosa, quan t'escoltava.

Conegut i apreciat per tothom que el coneixia, centenars de manresans i bagencs en podrien desgranar, amb nostàlgia, un gavadal de records. Jo el recordo impartint lliçons o fent conferències sobre literatura davant d'un auditori embadalit, compartint converses on les seves intervencions provocaven un silenci admirat entre els contertulians, fent aportacions impagables en reunions sobre qüestions artístiques i culturals, intervenint en presentacions de llibres, emocionat en rebre el Premi Bages de Cultura, parlant -amb els ulls lluents d'il·lusió- de la seva no fa pas gaires anys estrenada condició d'avi... I el recordo sempre al costat de la Roser, companya inseparable i suport imprescindible.

La seva presència donava qualitat als actes culturals als quals assistia. Un cop, vaig sentir dir al també enyorat Josep Maria Aloy -aquest 2020, al Bages, els qui estimem les lletres ens estem quedant orfes de referents!- que assistir a un acte cultural que comptés amb la presència del Lluís Calderer era garantia que l'acte valdria la pena. A partir d'ara, es farà estrany no trobar-lo en la presentació d'un llibre, en el lliurament d'un premi, en una funció de teatre, en la inauguració d'una exposició, o pel carrer tot passejant. Es farà estrany no tornar-lo a trobar i sentir-se agombolat per un ample somriure i una encaixada ferma. I se'm farà estrany, a mi en particular, no tornar-lo a tenir al costat en aquesta pàgina que, avui, està de dol.

Il·lustració: Erques Torres.